

Viete, že...

Príspevok pridal ADMIN

Viete, že... obec Kružlová bola založená za?iatkom 14. storo?ia. Jej názov pochádza od šoltýsa Kružla, ktorý spolu s osídlencami za?al budova? obec na základe zákupného práva. V dokumentoch sa po prvýkrát spomína v roku 1414, kde sa uvádza, že obec vlastnil rod Cudarovcov a bola sú?as?ou Makovického panstvá v polovici 17. storo?ia obyvatelia obce vybudovali drevený pravoslávny chrám v období 1. svetovej vojny v rakúsko-uhorskej armáde bojovali: Ján Ka?ur, Andrej Ka?ur, Andrej Šupšák, Jozef Macko, Ján Slu?ák a Andrej Gajdošruské vojská v 1. svetovej vojne prišli do obce v novembri 1915 a odišli z obce v máji 1916. Po?as bojov medzi rakúsko-uhorskými a ruskými vojskami zohorelo 10 domov pred 1. svetovou vojnou v obci bola škola, v ktorej sa vyu?ovalo po ma?arsky. U?ite?om bol Ján Ženevi. Mal 4 kravy a vlastnil pôdu v Kružlovej a Kapišovej v obci žili dve židovské rodiny, ktoré mali 5 kráv a dva kone. Abram ?er?ko mal kr?mu a rodina Grozmanna mala obchod v roku 1923 bola v obci vybudovaná murovaná škola, v ktorej u?il u?ite? Fedor Seman?ík. V škole sa u?ilo po slovenský náboženský život v obci viedol gréckokatolícky duchovný Fedor Gojdi?, ktorý vlastnil 22 ôsmin pôdy. Obyvatelia mu každoro?ne na sviatok sv. Mikuláša (Nikolaja) odovzdávali naturálne dávky, a to korec zrna a jeden chlieb. Okrem toho každá rodina po?as roka povinne odpracovala farárovi s kónským záprahom pol d?a, a bez záprahu celý de?. Fedor Gojdi? mal zna?né vedomosti aj z naturálnej medicíny, preto jeho vedomosti a schopnosti v tejto oblasti využívali obyvatelia Kružlovej i okolitých obcí roku 1926 bol v obci založený dobrovo?ný hasi?ský zbor, ktorý mal 20 ?lenov. Jeho predsedom bol Ján Timan, velite?om Jozef Macko, nám. velite?a Teodor Motyka, tajomníkom Vasi? Timan, pokladníkom Peter Bobák, dozorcóm majetku Peter Gajdoš, revízormi boli Ján Gajdoš a Henrich Ritter v období 2. svetovej vojny, 8. septembra 1944, do obce prišlo nemecké vojsko. Pred evakuáciou Nemci násilne brali od ro?níkov dobytok. Napr. Jánovi Ka?urovi vzali 3 kravy, 10 oviec a 2 kone. Evakuácia obyvateľstva sa za?ala 14. októbra 1944. Obyvatelia evakovali vä?šinou do okolia Prešova. Prevažnú ?as? územia obce Nemci zamínovali protitankovými a protipechotnými mínami. Pri bombardovaní obce bolo 30 domov úplne zni?ených a 12 domov bolo poškodených obec bola oslobodená 26-27.11.1944 vojskami 70. gardovej streleckej divízie genmj. A. Guseva Miestny národný výbor vznikol 20.3.1945, prvým predsedom sa stal Andrej Berežný st. neskôr Ján Šupšák s pomocou súkromnej firmy „Müller“ v r. 1947-1948 sa za?ala v obci rekonštrukcia a výstavba nových domov roku 1948 bola v obci otvorená Štátna ruská stredná škola, ktorá bola umiestnená v drevenom baraku, ktorý bol na tieto ú?ely zrekonštruovaný. Vyu?ovanie sa za?alo 1. októbra 1948. U?ili sa v nej deti z obcí: Kružlová, Kapišová, Dobroslava, Nižná Pisaná, Svidní?ka, Vápeník a Belejovce. Všetkých detí zo za?iatku bolo 45. Prvým u?ite?om bol Ivan Petrovi? Mikita. Z jeho iniciatívy v roku 1949 žiaci založili ovocinársku škôlku 22.5.1949 sa v obci uskuto?nil De? kultúry. Na tejto slávnosti po prvýkrát v histórii obce ú?inkovalo Ukrajinské národné divadlo z Prešovav roku 1950 obyvatelia z gréckokatolíckeho vierovyznania na pravoslávne (alebo)obyvatelia z gréckokatolíckeho vierovyznania sa vrátili do pravoslávia) v roku 1951 bolo prvé autobusové spojenie medzi Svidníkom cez Kružlovú do Vápeníka v roku 1952 bolo založené Jednotné ro?nícke družstvo (JRD), v r. 1953 sa rozpadlo (zaniklo), znovu založené bolo v r. 1959. Známe bolo pod názvom JRD Verchovina. V 80-tych rokoch vydávalo periodikum Družstevný spravodaj JRD Verchovina. V r. 1989 vydalo publikáciu Tridsa? rokov JRD Verchovina Kružlováv roku 1954 bola v obci zavedená elektrina (elektrifikácia obce), a v roku 1955 bola daná do užívania predaj?a potravín, ktorej vedúcom bol Michal Fekv roku 1957 bola vybudovaná nová farská budova pre pravoslávneho duchovného roku 1959 za?alo sa s výstavbou novej budovy základnej školyv roku 1962 bol v obci zavedený obecný vodovod v roku 1969 bola daná do užívania budova pohostinstva (kr?ma) náboženský život a bohoslužby do roku 1969 sa konali v drevenom baraku, preto, lebo kamenný chrám (cerkov) bola v ?ase 2. svetovej vojny zni?ená. Nový chrám bol daný do užívania v roku 1969, jej posvätenie uskuto?nil arciepiškop Nikolaj v roku 1972 bol v rámci akcie „Z“ vybudovaný dom kultúry. Aktívnu ?innos? vyvíjalo miestne kultúrne stredisko (MKS), v ktorom bol vytvorený tane?ný, rozhlasový, spevácky a recita?ný krúžok a v roku 1975 bola urobená asfaltová cesta od 1.1.1991 zaniklo kino „Rohu?a“ od roku 1969 sa v obci každoro?ne konali obvodové slávnosti kultúry a športu v roku 1976 sa v obci za?alo s výstavbou hospodárskeho dvora JRD. Táto stavba bola vyhlásená za Stavbu mládeže, a podie?ali sa na nej mládežníci z celého okresu Svidník. Stavba bola ukon?ená v apríli 1977 v roku 1979 bola odovzdaná do užívania telocvi??a ZŠ a družina mládeže. Na ZŠ úspešne pracoval krúžok mladých požiarnikov a Klub medzinárodného priate?stvá v roku 1982 bol v obci odovzdaný do prevádzky klub mladých. V tom istom roku sa v Kružlovej konal mierový míting mládeže pod názvom Pamiatka vypálených obcí ostane navždy živá v našich srdciach v d?och 23.-25.8.1985 sa v obci uskuto?nilo okresné stretnutie mládeže, na ktorom sa zú?astnilo aj 50 komsomolcov z bývalého ZSSR za volebné obdobie 1981-1985 bolo v obci dokon?ené javisko, prístavba miestnej ?udovej knižnice a miestne kultúrne stredisko pri príležitosti 41. výročia oslobodenia obce v r. 1985 bolo dané do užívania nové nákupné stredisko v r. 1987 postihla obec povode?, ktorá spôsobila obyvateľstvu zna?né ekonomické škody. V tom istom roku sa tu uskuto?nili motocrossové preteky – dvojkolová sú?až automobilistov v jazde zručnosti na trase Kapišová – Kružlová (11 km), na ktorej sa zú?astnilo 22 pretekárov z Prešova, Svidníka, Havaja a Kapišovej v obci aktívne pracovala DO SZM (Dedinská organizácia Socialistického zväzu mládeže), Zbor pre ob?ianske záležitosti, Dedinská organizácia Slovenského zväzu protipožiarienej ochrany, ZO Kultúrneho zväzu ukrajinských pracujúcich a DO Slovenského zväzu žienv roku 1970 vznikla stredisková knižnica a jej prvou knihovní?kou bola Mária Dobrocká. Od roku 1993 v obci poskytuje knižni?no-informa?né služby Podduklianska knižnica vo Svidníku prostredníctvom bibliobusu – pojazdnej knižnice v 90-tych rokoch vznikli súkromné firmy B-O-M a ELKVANT v Kružlovej pôsobil ukrajinský ?udový spisovateľ Ivan Me?nik, autor

básní a poviedok, ktoré boli uverejnené v zborníku Zelený vino – ?ervoni kvitoky a v periodikách Nove žyttja, Družno vpered a v almanachu Duklja. Ivan Me?nik je pochovaný v Kružlovej z obce pochádza Anna Šupáková, spevá?ka rusínskych ?udových piesní, najmä usapávanok , Fedor Motyka, ?s. ?ervenoarmejec, v r. 1967 dostal Rad ?ervenej hviezdy. Bol nosite?om viacerých ?eskoslovenských a sovietskych vyznamenaní z obce pochádza aj Michal Ko?an, ú?astník bojov v 2. svetovej vojne, príslu?ník 1. ?s. samostatnej tankovej brigády 1. ?s. armádneho zboru. Jeho profil je uverejnený v publikácii Mindo?on, Ivan: Bojovali za socialistický dne?ok, s. 73-74, ktorú vydalo Dukelské múzeum vo Svidníku v roku 1985 Použitá literatúra: CHOMA, Jozef. Kruž?ova (Kružlová). In Družno vpered, 1992, ? 2, s. 22-24. KAPUTA, Andrej - ZOZOM, Peter. Príspevky k dejinám požiarnej ochrany v okrese Svidník. Praha : TEPS, 1992. 88 s.+Fotogr. príl. ISBN 80-7065-102-4. MUŠINKA, Mikuláš. Volodymyr Si?ynskij i rusyny-ukrajinci Schidnoji Slova??yny (Volodymyr Si?ynskij a Rusíni-Ukrajinci východného Slovenska). Pre?ov : Sojuz Rusyniv-Ukrajinciv Slovackoji respubliky, 1995. 12 s. ISBN 80-85137-11-9. -PK-. Kružlová. In Kultúrnik, 1999, ro? V, ? 3, s. 2.- V rubrike Z kroniky našich obcí